

Monumentnummer*: 525711

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2001
Kadaster deel/nr	82630/161

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Schijndel	Meierijstad	Noord-Brabant

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Schijndel	G			1309

Omschrijving**

Inleiding.

Aan het linker laantje in de noordwestelijke hoek van de begraafplaats liggen de op het noordwesten georiënteerde grafmonumenten van de familie Bolsius. Het GRAFMONUMENT van de in 1906 overleden Antoon Bolsius ligt ten noordoosten (ter linker zijde) van het voorafgaande familiegraf. Het dateert uit 1907 en is vervaardigd door de uit Stratum (Eindhoven) afkomstige Jan Custers. Stilistisch combineert het invloeden van de Neo-Barok, de Neo-gotiek, de Neo-Renaissance en de de Art Nouveau. Antoon Bolsius was van grote betekenis voor de welvaart en industriële ontwikkeling van Schijndel en omgeving. Onder zijn leiding kon de kaarsenindustrie zich ontwikkelen. In een in 1871 opgerichte fabriek, destijds de grootste van Nederland, werd aanvankelijk alleen bijenwas gebleekt. Deze werd aan kosters geleverd die er vervolgens kaarsen van maakten. Vanaf 1920 werden op de wasblekerij zelf kaarsen geproduceerd. De fabriek doorstond de crises van de jaren twintig en dertig zonder kleerscheuren en de 'Bolsius Groep' behoort tegenwoordig tot de grootste kaarsenproducenten ter wereld.

Omschrijving.

Het grafmonument beslaat een rechthoekige plattegrond. Naar het zuidoosten nemen de diverse onderdelen toe in hoogte.

Op een lage, omlopende gecementeerde bakstenen plint ligt een gefrijnde hardstenen basis van iets kleinere omvang. De hierop gelegen hardstenen tombe, deels met licht oplopende nokrib, gaat met haar hoofdeinde op in het onderste deel van een haaks erop geplaatste tweedelige opstand. Middels twee koperen stangen is deze opstand verbonden met twee decoratief beeldhouwde pijlertjes op de tegenover gelegen hoekpunten. Het rechthoekige onderdeel van de opstand met afgeschuinde bovenranden gaat over

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 20 april 2024

in een bovendeeel met in- en uitgezwenkte vormen. In de zijanten hiervan zijn met loofbladeren omgeven wapenschilden ingebeiteld, in de voorzijde florale motieven naast een kruisvorm met banderol waarop de tekst 'CRUCE ET ARATRA'.

Op de opstand staat een kalkstenen beeldengroep, gesitueerd op een akker met her en der door de landbouw voortgebrachte producten, met rechts een staande boer met spade, links een gezeten treurende vrouw en schuin achter haar een jong meisje dat een krans opheft naar de beeltenis van Bolsius in een klokgevelachtige opbouw. Op de zijanten hiervan gestileerde plantmotieven en een krans, op de achterzijde twee gekruiste palmtakken, symbolisch voor de Overwinning in de zin van de gelukkige voleinding van het leven. Op de voorzijde ingebeitelde epitaaf met onder meer 'Ter zaliger nagedachtenis aan (...) ANTONIUS JACOBUS MARIA BOLSIUS (...)'. In de voorzijde van de licht uitzwenkende kop van de achterbouw is een marmeren portret van Anton Bolsius geplaatst, in de achterzijde zijn de letters 'R.I.P.' gebeiteld. De opbouw wordt bekroond door een eveneens kalkstenen sculptuur van een zegenende en blootvoets weergegeven verzezen Christus met ijzeren banier in de hand.

Waardering.

Het grafmonument van Anton Bolsius is van algemeen belang.

Het heeft cultuurhistorische waarden als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van de rooms-katholieke grafcultuur aan het einde van de negentiende eeuw. Daarnaast als uitdrukking van de economische ontwikkeling van Schijndel in relatie tot de fabrikantenfamilie Bolsius en verder als uitdrukking van een sociale ontwikkeling. Daarnaast is het cultuurhistorisch waardevol vanwege de bijzondere uitdrukking van het type grafmonument. Het object bezit kunsthistorische waarde wegens de bijzondere opzet, de detaillering en de diversiteit aan stijlinvloeden.

Het object heeft tesamen met het toegangshek, het kruisbeeld en de andere grafmonumenten ensemblewaarde als onderdeel van een historisch gegroeid religieus ensemble aan de Rietbeemdweg.

Het object is van belang wegens de gaafheid en heeft zeldzaamheidswaarde op grond van de uniciteit van de verschijningsvorm.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafmonument

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument